

Ög 70. Ekeby kyrka.

Pl. 42, 44.

Litteratur: Nyfunnen runsten. I: Östgöta Correspondenten ^{13/6} 1903; Dagens Nyheter ^{15/6} 1903; Skrivelser mellan Ekeby hembygds- och fornminnesförening och Riksantikvarieämbetet 1933–1936, dnr 3874/33, 4466/35 och 4695/36; G. Olson, Rapporter till Riksantikvarien ^{17/12} 1935, dnr 4711/35 och ^{2/4} 1937, 1328/37 (ATA).

Avbildningar: Foto E. Brate (ATA); Foto M. Sjöbeck (se Ög 67); Foto G. Olson (a.a.) (ATA).

Runstenen anträffades vid en ombyggnad av kyrkogårdsmuren år 1903 liggande med ristnings-sidan nedåt, och först sedan den söndersprängts, upptäcktes ristningarna. Det murbruk, som täckte runsidan, visade dock, att stenen tidigare legat inmurad i en vägg, sannolikt kyrkans, varur den ut-tagits. År 1904 hopsattes stenen och restes bredvid de övriga, varefter den nuv. uppställningen tillkom, år 1936.⁴⁴

Granit. Ytan är oroligt färgad, med gråvita och röda kristaller i tät lagring. Nuv. h. 1,58, **största bredd** 0,90 m.

Inskriftens början läses av Brate — under betonande av vanskligheterna så: **A) buþi · B) urþ – tusti · auk · tuki** etc., »**N. N. och**⁴⁵ Toste och Toke» etc. Mot det sannolika i en sådan läsning måste redan från början den invändningen göras, att medan den bättre bevarade delen av inskriften, från **tusti**, visar sig ha runorna placerade på normalt avstånd från varandra, skulle den nu svårt utplånade början ha måst ha runorna starkt sammanträngda. Emellertid väntar man sig ju snarare, att runorna i början äro placerade på normalt runavstånd. (Då vidare faderns (?), broderns?) namn är Torgöt och de bägge andra mer eller mindre tydligt läsbara namnen äro Toste resp. Toke, ville man väl snarare vänta sig en dental i den först nämnde sonens (broderns?) namn än ett **b.**)⁴⁶ Då jag har svårt att bli övertygad om, att det utnötta partiet i början kunnat rymma två namn, föredrar jag att räkna med att här förekommit

ett enda namn, exempelvis **þurkil**, ett antagande för vilket de bevarade spåren av runor ställa sig icke helt ogynnsamma.⁴⁷ Då stenytan här emellertid är starkt avnött, har jag avstått från att ifylla andra linjer än sådana, som med någon grad av säkerhet kunna antagas ha tillhört runor. Som sk använder ristaren kors, ehuru Brate ej synes ha iakttagit dem (Brate har punkter).

Inskrift:

+⁴⁸ -ur-... + t--ti + auk × tuki + þir × ... iftr ×
5 10 15 20

þurku... þuþi-⁴⁹
25 30

»... Toste(?) och Toke, de ... efter Torgöt ...»⁵⁰

Plansch 44a. Ög 70. Ekeby kyrka. Foto Nordén 1946. [Jansson skriver 1947: Obetyd. retusch.]

⁴⁴ Nordén anger 1937, men arbetet utfördes i början av september 1936, se Olsons rapport, dnr 1328/37 (ATA).

⁴⁵ Nordén anger »Bode, Tord, Toste och Toke», men så skriver inte Brate. Såväl läsning som tolkning är här rättad i enlighet med vad Brate skriver i *Östergötlands runinskrifter*.

⁴⁶ Wessén har satt meningen inom parentes, markerat den och i marginalen antecknat: Mycket djärvt! ?

⁴⁷ Wessén har strukit under de fyra sista orden.

⁴⁸ Wessén skriver i marginalen: ej på fotot.

⁴⁹ Nordén angav läsningen **þuþi**, Wessén skriver i marginalen: »? Vad betyder punkten?» Utifrån plansch 44a har punkten ändrats till -.

⁵⁰ Ursprungligen står i manuset: »..., Toste, Toke, de ... efter Torgöt, (fa-?, bro-?)der sin». Sannolikt rättat av Wessén.

Detta dokument ingår i en digital utgåva av Arthur Nordéns supplement till Erik Brates Östergötlands runinskrifter. Manuset avslutades 1947 och var tänkt att tryckas 1948. Utgåvan publiceras fritt tillgänglig på Internet.

Texten innehåller inte nyare litteraturreferenser än 1947 och tar ingen hänsyn till modern runforskning och måste därför användas med stora reservationer. Arbetet med utgåvan avslutades 2024-12-31.